

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Verduurzaming openbare verlichting

Notagegevens

Bestuursorgaan : B-en-W 11-02-2025
Notanummer : 2024-689
Datum : 11-02-2025
Programma : 03 - Leefomgeving
Portefeuillehouder : Wethouder Elferink,

Bijlage(n) :

Parafering

05-02-2025: Programmamanager06-02-2025: Wethouder

Agendering

* 06-02-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 06-02-2025: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

11-02-2025

B & W d.d.: 11-02-2025

Besluit

1. Een bedrijfsplan op te stellen voor de (versnelde) verduurzaming van openbare verlichting waarin de integratie van drie andere functies (laadpunten elektrische voertuigen, de plaatsing van small-cells voor 5G door telecomaانبieders en de plaatsing van sensoren conform de Omgevingswet) is opgenomen
2. De integrale laadvisie van mei 2022 en het vigerende antennebeleid (beleidsnotitie Plaatsing Zendmasten en Antennes 2007) te actualiseren
3. Een pilot te starten met 18 tot 26 laadlichtmasten
4. Aan de raad voor te stellen de kosten ad € 200.000 voor het opstellen van een bedrijfsplan, voor het opstellen van het nieuwe antennebeleid en voor de pilot laadlichtmasten te dekken door her-allocaatie van middelen binnen programma 3 Leefomgeving onderdeel openbare verlichting
5. Aan de raad voor te stellen een krediet van € 553.000 beschikbaar te stellen voor het vervangen van openbare verlichting in 2025 en de kapitaallasten ad € 46.200 voor het jaar 2026 te dekken binnen programma 3 Leefomgeving, onderdeel openbare verlichting
6. Het raadsvoorstel en het ontwerp-raadsbesluit vast te stellen
7. De stukken aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Er zijn mogelijkheden om te voldoen aan de doelstellingen uit het klimaatakkoord aangaande het energieverbruik van de openbare verlichting. De openbare verlichting kan versneld verduurzaamd worden waarbij parallel invulling wordt gegeven aan enkele andere onderwerpen zoals het plaatsen van laadvoorzieningen, het onderbrengen van 5G antennes en het verzamelen van objectieve gegevens voor

projecten op basis van de omgevingswet.

Hiertoe is een concept-bedrijfsplan ontwikkeld dat kansrijk lijkt maar dat nog nadere uitwerking vergt. Dit bedrijfsplan is aan uw college en aan de raad gepresenteerd. Met deze nota adviseren wij uw college om dit bedrijfsplan verder uit te werken en om parallel een aantal randvoorwaardelijke stappen te zetten.

De randvoorwaardelijke stappen bestaan uit:

- * Het actualiseren van de laadvisie.
- * Het actualiseren van het vigerend antennebeleid.

Pilot laadlichtmasten:

- * Om ervaring op te doen met het integreren van laadinfrastructuur in de openbare verlichting wordt een pilot opgestart in de nieuwbouwwijk Steenbrugge en op bestaande locaties zoals de Willem Sandbergstraat, de Caspar Philipsstraat, de Heleen Ankersmitstraat en de Rien Ditzelstraat. Vanuit deze pilot moet operationele ervaring worden opgedaan alsmede kennis over hoe een dergelijk construct juridisch en financieel geregeld kan worden. Deze kennis en ervaring kan ingezet worden in de verdere uitwerking van het bedrijfsplan.

Beoogd maatschappelijk resultaat

- * Energie- en daarmee CO₂-besparing bereiken door het openbare verlichting areaal versneld te verduurzamen en zo te voldoen aan klimaatdoelstelling van de gemeente.
- * Noodzakelijk laadinfrastructuur integreren in de openbare verlichting en daarmee versneld uit kunnen rollen zonder verrommeling van de openbare ruimte.
- * Hoogwaardige ruimte beschikbaar stellen voor het plaatsen de verplichte uitrol van small-cells voor 5G door telecomaandieners zonder verrommeling van de openbare ruimte.
- * Mogelijkheid bieden om voor het plaatsen van vanuit de omgevingswet noodzakelijke sensoren.
- * Efficiëntere inzet/verdeling van middelen waardoor kostenreductie optreedt met name bij OVL en een beter verantwoorde inzet van maatschappelijke middelen.

Kader

- * Nota kapitaalgoederen programma Leefomgeving (juni 2023);
- * Raadsvoorstel 2023-1114, Actualiseren energievisie gemeente Deventer, 12-12-2023;
- * Vigerend antennebeleid (Landelijk antenneconvenant plaatsing vergunningsvrije antennes (2020-2025); Beleidsnotitie Plaatsing Zendmasten en Antennes (Deventer 2007);
- * Vigerende 'Integrale laadvisie' (Deventer: mei 2022);
- * Programmabegroting gemeente Deventer 2025.

Betrokken partijen en participatie

Onderdeel van de pilot is een evaluatie met bewoners. Participatie wordt verder uitgewerkt en opgenomen in het opstellen van het bedrijfsplan.

Daarnaast betreft het met name om interne afstemming. Dit heeft plaats gevonden met de mensen van F&C, RO (antennebeleid) en duurzaamheid (CO2 doelstellingen) en laadinfrastructuur.

Uw college en de raad zijn door middel van een presentatie bijgepraat over onderhavige materie.

Toelichting op participatiebeleid

n.v.t.

Argumenten voor en tegen

Argumenten voor:

Versnelde verduurzaming openbare verlichting.

* De openbare verlichting verbruikt veel energie, momenteel 40% van de gemeentelijke elektriciteitsrekening. Het jaarlijks energieverbruik bedraagt ca. 3,4 miljoen kWh. Door verduurzaming kan een energie- en CO2 reductie worden bereikt en de elektriciteitsrekening fors worden verlaagd. Een reductie van 47% in 2030 en 59% in 2035 is haalbaar.

* Het is noodzakelijk om de openbare verlichting te verduurzamen om te voldoen aan de doelstelling in het Klimaat Akkoord om het energieverbruik vóór 2030 met meer dan 55% te verminderen. Momenteel is slechts 25% van het areaal, 6.000 armaturen, verduurzaamd door overgang naar (dynamische) LED verlichting. Daarmee is het onderdeel openbare verlichting nog ver verwijderd van de Klimaat Akkoord doelen van 2030. Het budget voor vervanging van de openbare verlichting van jaarlijks €550.000 is niet toereikend om de gewenste verduurzaming te bekostigen.

* Door te investeren in de versnelde vervanging wordt voldaan aan de gewenste reductie op het energieverbruik in 2030. De kapitaallasten kunnen worden gedekt door beschikbare middelen voor groot onderhoud, lagere energiekosten en lagere onderhoudskosten. Daarnaast kunnen opbrengsten worden gegenereerd uit de integratie van laadlichtmasten, 5G antennes en sensoren.

Meer grip op uitrol laadinfrastructuur

* Deventer moet het groeiende aantal elektrische voertuigen faciliteren. Tegen 2030 zijn meer dan 900 laadpalen elk met 2 laadpunten per paal nodig. Momenteel fluctueert de plaatsing van laadpalen door afhankelijkheid van de concessiehouder Vattenvall en haar aannemers. Deze concessie wordt beheerd door de provincie en loopt nog tot juni 2027. Door laadpunten in lichtmasten te integreren en een eigen concessie uit te zetten krijgt de gemeente meer grip en kunnen inkomsten worden gegenereerd voor het versneld verduurzamen van de openbare verlichting. Scherpe, transparante laadtarieven voor inwoners zijn hierbij een prioriteit.

* Door laadpunten te integreren wordt extra verrommeling van de openbare ruimte voorkomen ten opzichte van separate laadinfrastructuur.

* Om ervaring op te doen met het integreren van laadinfrastructuur in de openbare verlichting wordt een pilot opgestart in de nieuwbouwwijk Steenbrugge en op bestaande locaties zoals de Willem Sandbergstraat, de Caspar Philipsstraat, de Heleen Ankersmitstraat en de Rien Ditzelstraat. Vanuit deze pilot moet operationele ervaring worden opgedaan alsmede kennis over hoe een dergelijk construct juridisch en financieel geregeld kan worden. Deze kennis en ervaring kan ingezet worden in de verdere uitwerking van het bedrijfsplan.

Verplichting tot plaatsing van small-cels

* De Nederlandse overheid heeft in 2024 de 3,5 gigahertz-frequenties voor 5G geveild. De frequentieveiling is uitgevoerd door de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI). In de veiling zijn frequenties bemachtigd door KPN, Odido en VodafoneZiggo. Deze nieuwe frequenties vereisen een veel geringere onderlinge afstand van de antennes die dit signaal uitzenden dan traditionele 3G/4G-antennes. De telecomaانبieders zullen duizenden kleine antennes (de zogenaamde small-cels) in Nederlandse steden moeten plaatsen, idealiter op een hoogte van 4 tot 8 meter. In de onlangs aangepaste telecommunicatiewet is opgenomen dat gemeenten verplicht zijn om hun infrastructuur beschikbaar te stellen aan telecomaانبieders voor de plaatsing van deze small-cells. De verwachting is dat telecomaانبieders van deze mogelijkheid gebruik zullen maken om te voldoen aan hun verplichtingen uit de 5G-frequentieveiling om een landelijk dekkend netwerk uit te rollen. Door small-cells in lichtmasten te integreren, wordt verrommeling van de openbare ruimte voorkomen. Het antennebeleid moet hiervoor worden aangepast. Gemeenten kunnen een marktconforme vergoeding vragen voor het beschikbaar stellen van locaties voor small-cells.

Voldoen aan de omgevingswet

* De omgevingswet vraagt om afweging rond projecten op basis van objectieve gegevens. De impact van projecten op de omgeving dient te worden gemonitord door middel van sensoren, bijvoorbeeld voor luchtkwaliteit, fijnstof of geluid. Lichtmasten kunnen een rol spelen in het plaatsen van deze sensoren. Dit is nog onderwerp van nader onderzoek, inclusief of hier een marktconforme vergoeding voor gevraagd kan worden voor het beschikbaar stellen van locaties hiervoor.

Argumenten tegen

- * De initiële kosten voor de verduurzaming van de openbare verlichting en de integratie van extra functies zoals laadpalen en small-cells zijn hoog. Dit kan een aanzienlijke financiële belasting vormen voor de gemeente.
- * Er is onzekerheid over de daadwerkelijke opbrengsten en kostenbesparingen die voortvloeien uit de integratie van laadpalen, small-cells en sensoren in de openbare verlichting. Dit kan leiden tot financiële risico's.
- * De implementatie van nieuwe technologieën en infrastructuur kan technische en operationele uitdagingen met zich meebrengen, wat kan leiden tot vertragingen en extra kosten.

Financiële consequenties en dekking

Direct afschrijven of activeren

In de nota kapitaalgoederen van de openbare ruimte is aangegeven dat bij de vervanging van openbare verlichting niet werd voldaan aan het "besluit begroten en verantwoorden". (BBV) De lasten van vervanging werden direct ten laste van het exploitatiebudget gebracht. Dat is in strijd met de voorschriften dan op dit soort maatschappelijke assets moet worden geactiveerd en afgeschreven. De kapitaallast die daaruit voortkomt dient ten laste van de exploitatiebegroting te worden gebracht. Voorgesteld wordt om dit vanaf 2025 wel zo in te vullen en als uitgangspunt mee te nemen in het bedrijfsplan. De raad dient hiertoe een krediet beschikbaar te stellen ter hoogte van € 553.000. Dat is het bedrag dat jaarlijks beschikbaar was tot en met 2024 voor het vervangen van openbare verlichting. Dat is in het raadsvoorstel verwerkt.

Opstellen bedrijfsplan

Voorstel is een bedrijfsplan op te stellen voor de (versnelde) verduurzaming van openbare verlichting waarin de integratie van drie andere functies (laadpunten elektrische voertuigen, de plaatsing van small-cells voor 5G door telecomaandieners en de plaatsing van sensoren conform de Omgevingswet). Het bedrijfsplan wordt opgesteld door beschikbare en reeds financieel gedekte personele capaciteit binnen programma Leefomgeving en team F&C. Voor eventuele externe ondersteuning wordt via het raadsvoorstel budget gereserveerd. Rekening wordt gehouden met een inzet van zo'n € 60.000.

Voor het opstellen van de integrale laadvisie wordt gestuurd op dekking uit de CDOKE middelen.

Voor de actualisatie van het gemeentelijk antennebeleid uit 2007 is een budget van ca. € 50.000 nodig voor 2025.

Voor het uitvoeren van pilot laadlichtmasten is een budget van ca € 88.000 nodig. Deze kosten bestaan uit:

- * Opstellen en aanbesteden contract / bestek voor de pilot. € 15.000
- * Kosten lichtmasten, armaturen en aansluitingen € 63.000
- * Contractmanagement € 10.000.

In totaal is er dus een budget van ca. € 200.000 nodig.

Het benodigd budget kan gedekt door her-allocatie van de binnen programma Leefomgeving onderdeel openbare verlichting beschikbaar gestelde middelen. Aan de raad wordt voorgesteld de middelen voor dit doel te her-alloceren.

In 2023 is de nota kapitaalgoederen Leefomgeving door uw college vastgesteld. Daarin is opgenomen dat de bestaande methode voor het vervangen van openbare verlichting moet worden verlaten. Tot nu toe wordt vervanging van lichtmasten betaald uit een jaarlijks beschikbaar exploitatiebudget van € 553.672. Oorspronkelijk uitgangspunt was dat een zogenaamd ideaalcomplex zou zijn waarin het beschikbaar exploitatiebudget toereikend zou zijn om lang meerjarig openbare verlichting te kunnen vervangen. Door het beperkte budget werden daarbij technische afschrijvingstermijnen gebruikt die ruim boven de gebruikelijke termijnen liggen. Dat uitgangspunt is niet conform de financiële richtlijnen voor gemeenten volgens het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) waarin de activering van openbare verlichting (lichtmasten en armaturen) wordt voorgeschreven. Voorstel is om in het eerder genoemde uit te werken bedrijfsplan uit te gaan van toekomstige activering van vervangingsinvesteringen in de openbare verlichting.

Aanvullend uitgangspunt is de openbare verlichting te verduurzamen met LED-verlichting en uit te gaan van versnelde verduurzaming om daarmee gemeentelijke doelen voor het jaar 2030 voor beperking van het energieverbruik en de CO2 uitstoot te kunnen realiseren. Voorstel is de activering van investeringen in de openbare verlichting deels al in 2025 te starten en wel voor een even hoog bedrag aan vervangingen als het reguliere jaarbudget voor vervanging. De kapitaallasten van de vervangingsinvestering 2025 ten laste te brengen van het budget voor vervanging. Het eerste jaar van afschrijving is 2026 en ook vanaf 2026 zijn er rentekosten over de boekwaarde van de vervangingsinvestering te dekken. De vervangingsinvestering in 2025 is € 552.000. De afschrijvingstermijnen worden de termijnen uit de richtlijnen activeren en afschrijven gebruikt. (15jaar). Dit leidt in 2026 tot een totale kapitaallasten van € 46.200.

Met deze eerste tranche voor vervanging en activering van openbare verlichting is het financieel effect op het budget voor energiekosten minimaal. Daarom is nog

geen besparing voor het jaar 2026 opgenomen. Als daarentegen het gehele areaal openbare verlichting wordt verduurzaamd is het effect op het energieverbruik en dus op het budget energiekosten aanzienlijk (44%). Dat wordt meegenomen in het uit te werken bedrijfsplan. Voorstel is de meerjarige vervangingsinvesteringen vanaf 2026 (tot en met 2046) inclusief een plan voor (versnelde) verduurzaming op te nemen in een nog vast te stellen bedrijfsplan dat eind 2025 aan het college en de gemeenteraad (ter vaststelling) wordt aangeboden.

Investeringen:

2025	2026	2024	
Vervangingsinvesteringen OVL		0	553.000
ntb.			

Exploitatie:

2025	2026	2024	
Vervangingsbudget OVL		553.672	353.672
507.472			
Afschrijving OVL		0	
0	36.800		
Rente OVL		0	
0	9.400		
Opstellen bedrijfsplan		0	62.000
0			
Opstellen antennebeleid		0	
50.000	0		
Apparaatslasten (sensorenbeleid)		0	0
ntb			
In gang zetten pilot laden		0	
88.000	0		
Totaal		553.672	
553.672	553.672		

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering

De volgorde der dingen is belangrijk met besluitvorming rond het te ontwikkelen bedrijfsplan. Vermijdbare risico's moeten zoveel mogelijk worden uitgesloten maar er dient wel voortgang te worden bereikt.

* De pilot voor het plaatsen van laadlichtmasten wordt in gang gezet. Het doel van de pilot is om alles wat je tegen kan komen rond deze plaatsingen in beeld te krijgen. Het gaat dan om de fysieke aspecten maar ook om juridische en financiële aspecten rond verdeling van bijvoorbeeld aansprakelijkheden e.d. De ervaring wordt meegenomen bij het nader uitwerken van het bedrijfsplan.

* Het antennebeleid wordt geactualiseerd en aan de raad voorgelegd. Hieruit moet ook naar voren komen wat marktconform is aangaande de mogelijke vergoeding voor het beschikbaar stellen van lichtmasten voor small-cells.

* De laadvisie wordt geactualiseerd en aan de raad voorgelegd. Hierin wordt de nieuwe rolname van de gemeente geregeld. Tevens dient ook hieruit te

blijken welke vergoeding voor het beschikbaar stellen van de laadinfrastructuur werkelijk gevraagd kan worden.

- * De fiscale aspecten worden nader uitgewerkt en in het bedrijfsplan verwerkt.

- * Het vervangingsritme van de vervanging van de openbare verlichting houdt in eerste instantie hetzelfde tempo als tot heden ook in acht werd genomen. Dat maakt feitelijk dat de gemeente financieel geen risico loopt door investeringen te doen die in de nadere uitwerking van het bedrijfsplan toch niet gedekt blijken te zijn.

- * Het bedrijfsplan wordt gedetailleerd uitgewerkt evenals een nieuwe laadconcessie. Deze stukken worden aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

- * Pas na vaststelling door de raad volgt de versnelde verduurzaming/verledding van de OVL en wordt de nieuwe concessie laden in de markt gezet.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Verduurzaming openbare verlichting
Portefeuillehouder : Wethouder Elferink,
Voorstelnummer : 2024-689
Datum B en W besluit : 11-02-2025
Team : DEV-PRO-EL

Inleiding

In maart 2024 is in een technische raadstafel een presentatie gegeven over het onderzoek naar de mogelijkheid om zowel het bestaande areaal aan openbare verlichting versneld te gaan verduurzamen. Hierbij wordt ook gekeken naar het toevoegen van extra functies, zoals laadpalen en de plaatsing van antennes en sensoren. De presentatie benadrukte het positieve effect van verduurzaming op de gemeentelijke klimaatdoelen en gaf een eerste verkenning naar de financiële haalbaarheid.

Met dit raadsvoorstel wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de aanpak die moet leiden tot een raadsbesluit over een bedrijfsplan voor de realisatie van de verduurzaming van de openbare verlichting. Tevens wordt gevraagd om middelen te her-alloceren om dit doel te bereiken.

Raadsvoorstel

1. De kosten ad € 200.000 voor het opstellen van een bedrijfsplan, voor het opstellen van het nieuwe antennebeleid en voor de pilot laadlichtmasten te dekken door her-allocatie van middelen binnen programma 3 Leefomgeving onderdeel openbare verlichting.
2. Een krediet van € 553.000 beschikbaar te stellen voor de vervangingsopgave van de openbare verlichting in 2025 en de kapitaallasten ad € 46.200 voor het jaar 2026 te dekken binnen programma 3 Leefomgeving, onderdeel openbare verlichting.
3. De begroting hiervoor te wijzigen.

Kern raadsvoorstel

Het college onderzoekt de mogelijkheid om met een versnelde verduurzaming van het areaal openbare verlichting een aanzienlijke energie- en CO2-besparing te realiseren om zo te voldoen aan de klimaatdoelstelling van de gemeente. Daarnaast wordt gekeken naar:

1. Integratie van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen in de openbare verlichting.
2. Beschikbaar stellen van ruimte voor de verplichte uitrol van small-cells voor 5G door telecomaanbieders.
3. Mogelijkheden voor het plaatsen van noodzakelijke sensoren (een vereiste vanuit de Omgevingswet).

De integratie van de verschillende functies biedt de mogelijkheid voor een ordentelijke inrichting van de openbare ruimte ("verrommeling" voorkomen), efficiëntere inzet van gemeentelijke middelen en kostenreductie.

Het onderzoek moet de komende maanden leiden tot een bedrijfsplan inclusief financiële meerjarige begroting, gebaseerd op drie gemeentelijke juridische beleidskaders: laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen (een actuele laadvisie), antennebeleid en beleid op het plaatsen van sensoren. Deze beleidskaders vormen de basis voor het bedrijfsplan en zullen alle ter vaststelling aan de gemeenteraad voor worden gelegd.

Ondertussen wordt gestart met een pilot met 18 tot 26 laadlichtmasten met 36 tot 52 laadpunten op verschillende locaties in de stad. Deze pilot levert operationele ervaring en input op voor de parameters en uitgangspunten voor het bedrijfsplan.

Met het voorgestelde besluit wordt budget gealloceerd binnen programma 3 voor:

- * Het maken van plankosten voor de uitwerking en/of actualisatie van de drie genoemde beleidskaders.
- * De pilot met 18 tot 26 laadlichtmasten.
- * De uitwerking van een bedrijfsplan inclusief meerjarige begroting en een risico-analyse.

Beoogd resultaat

Komen tot een bedrijfsplan voor het versneld verduurzamen van de openbare verlichting.

Kader

- * Nota kapitaalgoederen programma Leefomgeving (juni 2023);
- * Raadsvoorstel 2023-1114, Actualiseren energievisie gemeente Deventer, 12-12-2023;
- * Vigerend antennebeleid (Landelijk antenneconvenant plaatsing vergunningsvrije antennes (2020-2025); Beleidsnotitie Plaatsing Zendmasten en Antennes (Deventer 2007);
- * Vigerende 'Integrale laadvisie' (Deventer: mei 2022);
- * Programmabegroting gemeente Deventer 2025.

Argumenten ten behoeve van de raad

Argumenten voor:

Versnelde verduurzaming openbare verlichting.

- * De openbare verlichting verbruikt veel energie, momenteel 40% van de gemeentelijke elektriciteitsrekening. Het jaarlijks energieverbruik bedraagt ca. 3,4 miljoen kWh. Door verduurzaming kan een energie- en CO2 reductie worden bereikt en de elektriciteitsrekening fors worden verlaagd. Een reductie van 47% in 2030 en 59% in 2035 is haalbaar.
- * Het is noodzakelijk om de openbare verlichting te verduurzamen om te voldoen aan de doelstelling in het Klimaat Akkoord om het energieverbruik vóór 2030 met meer dan 55% te verminderen. Momenteel is slechts 25% van het areaal, 6.000 armaturen, verduurzaamd door overgang naar (dynamische) LED verlichting. Daarmee is het onderdeel openbare verlichting nog ver verwijderd van de Klimaat Akkoord doelen van 2030. Het budget voor vervanging van de openbare verlichting van jaarlijks €550.000 is niet toereikend om de gewenste verduurzaming te bekostigen.
- * Door te investeren in de versnelde vervanging wordt voldaan aan de gewenste reductie op het energieverbruik in 2030. De kapitaallasten kunnen worden gedekt door beschikbare middelen voor groot onderhoud, lagere energiekosten en lagere onderhoudskosten. Daarnaast kunnen opbrengsten worden gegenereerd uit de integratie van laadlichtmasten, 5G antennes en sensoren.

Meer grip op uitrol laadinfrastructuur

- * Deventer moet het groeiende aantal elektrische voertuigen faciliteren. Tegen 2030 zijn meer dan 900 laadpalen elk met 2 laadpunten per paal nodig. Momenteel fluctueert de plaatsing van laadpalen door afhankelijkheid van de concessiehouder Vattenvall en haar aannemers. Deze concessie wordt beheerd door de provincie en loopt nog tot juni 2027. Door laadpunten in lichtmasten te integreren en een eigen concessie uit te zetten krijgt de gemeente meer grip en kunnen inkomsten worden gegenereerd voor het versneld verduurzamen van de openbare verlichting. Scherpe, transparante laadtarieven voor inwoners zijn hierbij een prioriteit.
- * Door laadpunten te integreren wordt extra verrommeling van de openbare ruimte voorkomen ten opzichte van separate laadinfrastructuur.
- * Om ervaring op te doen met het integreren van laadinfrastructuur in de openbare verlichting wordt een pilot opgestart in de nieuwbouwwijk Steenbrugge en op bestaande locaties zoals de Willem Sandbergstraat, de Caspar Philipsstraat, de Heleen Ankersmitstraat en de Rien Ditzelstraat. Vanuit deze pilot moet operationele ervaring worden opgedaan alsmede kennis over hoe een dergelijk construct juridisch en financieel geregeld kan worden. Deze kennis en ervaring kan ingezet worden in de verdere uitwerking van het bedrijfsplan.

Verplichting tot plaatsing van small-cells

- * De Nederlandse overheid heeft in 2024 de 3,5 gigahertz-frequenties voor 5G geveild. De frequentieverveiling is uitgevoerd door de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI). In de veiling zijn frequenties bemachtigd door KPN, Odido en VodafoneZiggo. Deze nieuwe frequenties vereisen een

veel geringere onderlinge afstand van de antennes die dit signaal uitzenden dan traditionele 3G/4G-antennes. De telecomaانبieders zullen duizenden kleine antennes (de zogenaamde small-cells) in Nederlandse steden moeten plaatsen, idealiter op een hoogte van 4 tot 8 meter. In de onlangs aangepaste telecommunicatiewet is opgenomen dat gemeenten verplicht zijn om hun infrastructuur beschikbaar te stellen aan telecomaانبieders voor de plaatsing van deze small-cells. De verwachting is dat telecomaانبieders van deze mogelijkheid gebruik zullen maken om te voldoen aan hun verplichtingen uit de 5G-frequentieveiling om een landelijk dekkend netwerk uit te rollen. Door small-cells in lichtmasten te integreren, wordt verrommeling van de openbare ruimte voorkomen. Het antennebeleid moet hiervoor worden aangepast. Gemeenten kunnen een marktconforme vergoeding vragen voor het beschikbaar stellen van locaties voor small-cells.

Voldoen aan omgevingswet

* De omgevingswet vraagt om afweging rond projecten op basis van objectieve gegevens. De impact van projecten op de omgeving dient te worden gemonitord door middel van sensoren, bijvoorbeeld voor luchtkwaliteit, fijnstof of geluid. Lichtmasten kunnen een rol spelen in het plaatsen van deze sensoren. Dit is nog onderwerp van nader onderzoek, inclusief of hier een marktconforme vergoeding voor gevraagd kan worden voor het beschikbaar stellen van locaties hiervoor.

Argumenten tegen

* De initiële kosten voor de verduurzaming van de openbare verlichting en de integratie van extra functies zoals laadpalen en small-cells zijn hoog. Dit kan een aanzienlijke financiële belasting vormen voor de gemeente.

* Er is onzekerheid over de daadwerkelijke opbrengsten en kostenbesparingen die voortvloeien uit de integratie van laadpalen, small-cells en sensoren in de openbare verlichting. Dit kan leiden tot financiële risico's.

* De implementatie van nieuwe technologieën en infrastructuur kan technische en operationele uitdagingen met zich meebrengen, wat kan leiden tot vertragingen en extra kosten.

Betrokken partijen en participatie

Onderdeel van de pilot is een evaluatie met bewoners. Participatie wordt verder uitgewerkt en opgenomen in het opstellen van het bedrijfsplan.

Financiële consequenties

In de nota kapitaalgoederen van de openbare ruimte is aangegeven dat bij de vervanging van openbare verlichting niet werd voldaan aan het "besluit begroten en verantwoorden". (BBV) De lasten van vervanging werden direct ten laste van het exploitatiebudget gebracht. Dat is in strijd met de voorschriften dan op dit soort maatschappelijke assets moet worden geactiveerd en afgeschreven. De kapitaallast die daaruit voortkomt dient ten laste van de exploitatiebegroting te worden gebracht. Voorgesteld wordt om dit 2025 wordt dit wel zo ingevuld. Uw raad wordt voorgesteld hiertoe een krediet beschikbaar te stellen.

Door deze handelwijze ontstaat in de programmabegroting 2025 ruimte binnen het budget dat voor vervanging van openbare verlichting beschikbaar is gesteld. In 2025 is nog geen sprake van een kapitaallast die ontstaat door te activeren. Het gaat in totaal om een bedrag van ca. € 553.000. Deze ruimte kan in 2025 worden ingezet om:

- * Het bedrijfsplan op te stellen
- * Het antennebeleid te actualiseren
- * Een pilot voor het plaatsen van laadlichtmasten uit te voeren

Om onnodige risico's te vermijden wordt in 2025 ingezet op de vervanging van openbare verlichting in hetzelfde tempo als in de voorgaande jaren. Er wordt hierop dus nog niet versneld. Pas als het bedrijfsplan klaar is wordt bepaald in hoeverre verantwoord versneld kan worden.

De begroting wijzigt hierdoor als volgt:

Investerings:

	2024	2025	2026
Vervangingsinvesteringen OVL	0	553.000	ntb.

Exploitatie:

	2024	2025	2026
Vervangingsbudget OVL	553.672	353.672	507.472
Afschrijving OVL	0	0	36.800
Rente OVL	0	0	9.400
Opstellen bedrijfsplan	0	62.000	0
Opstellen antennebeleid	0	50.000	0
Apparaatslasten (sensorenbeleid)	0	0	ntb
In gang zetten pilot laden	0	88.000	0
Totaal	553.672	553.672	553.672

Betrokkenheid raad

De raad is besluitvormend over het op te stellen bedrijfsplan met als basis een nieuwe laadvisie, antenne - en sensoren beleid.

De raad gaat over de (her)allocatie van middelen die in de begroting beschikbaar zijn gesteld.

De raad gaat over het beschikbaar stellen van investeringskredieten.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König

RAADSBESLUIT

Onderwerp : Verduurzaming openbare verlichting
Voorstelnummer : 2024-689
Raadstafel d.d. :
Raadsvergadering :

De raad van de gemeente Deventer,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 11-02-2025, nummer 2024-689

BESLUIT

1. De kosten ad € 200.000 voor het opstellen van een bedrijfsplan, voor het opstellen van het nieuwe antennebeleid en voor de pilot laadlichtmasten te dekken door her-allocatie van middelen binnen programma 3 Leefomgeving onderdeel openbare verlichting.
2. Een krediet van € 553.000 beschikbaar te stellen voor de vervangingsopgave van de openbare verlichting in 2025 en de kapitaallasten ad € 46.200 voor het jaar 2026 te dekken binnen programma 3 Leefomgeving, onderdeel openbare verlichting.
3. De begroting hiervoor te wijzigen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. Kerver

R.C. König